

แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็งจากปัจจัยการตัดสินใจ
ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่

Guidelines for Administration of Child Development Centers under San Na Meng
Subdistrict Municipality from Parents' Decision Factor in Sending Their Children
to Early - Childhood Education in San Na Meng Subdistrict, San Sai District,
Chiang Mai Province

เบญญพัฒน์ ญาณวดี Benyapat Yannawadee

ชาลี ภัคดี Chalee Pakdee

ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์ Chatchai Sirikulpan

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Public Administration, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

kaomark23@gmail.com

Haripunchai Review 19/10/2565

Haripunchai Review 23/01/2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัจจัย เงื่อนไข ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัย 2) หาแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็งจากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 24 คน และการสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาสรุปแบบบรรยายพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัจจัย เงื่อนไข ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง พบว่า ขอบข่ายของการบริหารจัดการด้วยวงจร

คุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันมีการกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน (P) 2) ดำเนินงานตามแผนที่ ออกแบบไว้ (D) 3) ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่ปฏิบัติ (C) 4) นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนา (A) และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมกับ ทุกภาคส่วน

2) แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจ ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง พบว่า การปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้มีความสำคัญที่เด็กและประสานผู้ปกครอง นำศักยภาพในตัวเด็ก ปรับแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบเดิม ๆ ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการภายใน ต้องมีการขับเคลื่อนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา และบุคลากรต้องทำงานเป็นทีม

คำสำคัญ :: การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, เทศบาลตำบลสันนาเม็ง, ปัจจัยการตัดสินใจ, การส่งบุตร หลานเข้ารับการศึกษ, ปฐมวัย.

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current situation, factors and conditions affecting the parents' decision to send their children to study at the early childhood, 2) to find out the guideline for administration of child development center of San Na Meng Sub-district Municipality from parents' decision factors in sending their children to study at the early childhood level in San Na Meng Sub-district, San Sai District, Chiang Mai Province. This study was a qualitative research. The instruments were the interview form with 24 key informants and focus group for 8 people. The data were analyzed in a descriptive content.

The results showed that

1) The study of current conditions, factors, and conditions affecting the parents' decision to send their children to study at the early childhood level in San Na Meng Sub-district, it was found that the scope of Deming Quality Circle Management (PDCA) consisted of 4 steps, including 1) An analysis study of the current

situation, having specified goals for developing the educational quality development plan with participation from all sectors (P), 2) having carried out according to the designed plan (D), 3) Having evaluation according to the action plan (C), and 4) assessment results to improve and develop (A) and the learning management process according to the learning management model by focusing on the process of participation with all sectors.

2) The administrative Guidelines for Child Development Center in San Na Meng Sub-district Municipality from parents' decision factor to send their children to study at the early childhood level in San Na Meng sub-district, it was found that the improvement of the curriculum development of educational institutions focused on promoting development in all 4 aspects, giving importance to children and coordinating parents, bring the potential of children, adjusting the way of organizing traditional learning experiences and parents are involved in teaching and learning. Internal management must be driven to keep pace with changes all the time and personnel must work as a team.

Keyword: Administration of the Child Development Center, San Na Meng Municipality, Decision Factors, Sending Children to Education, Early Childhood.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุงถึงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ตามมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 3 ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่ง เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ประการที่สอง ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประการที่สาม การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตจึงครอบคลุมการจัดการศึกษาตั้งแต่เกิดจนตาย การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าว จะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมองการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะใน

การจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กัน (นภเนตร ธรรมบวร, 2542, หน้า 3 - 4) ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้มีการบริหารจัดการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ นอกจากการพัฒนาเด็กดังกล่าวแล้ว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ดังต่อไปนี้ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจดีงาม ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย ความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยมีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความรู้ในการแสวงหาความรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 3) โดยการจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้

เพราะฉะนั้น การพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นที่ยอมรับทางวิชาการแล้วว่า การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการวางพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้านของบุคคล พื้นฐานดังกล่าว ครอบคลุมการพัฒนาทางกายที่ต้องเจริญเติบโตเต็มที่ตามวัยและความแข็งแรงสมบูรณ์ พัฒนาการ ทางสติปัญญาที่เด็กเกิดการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ พร้อมทั้งส่งเสริมการคิด พัฒนาการทางสังคมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับวัย ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในวัยนี้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งอันจะส่งผลไปถึงการพัฒนาระยะต่อไปในชีวิต ซึ่งสภาพแวดล้อมของเด็กวัยนี้ส่วนหนึ่งมาจากสภาพแวดล้อมทางบ้าน ชุมชน และจากสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาที่จะต้องคอยเอาใจใส่ดูแลในการช่วยให้เกิดพัฒนาการในเด็กต่อไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก และมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นได้จัด ตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน สนับสนุนกิจกรรมในทุกด้านรวมทั้งสนับสนุนงบประมาณเพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมลักษณะงาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล งานบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 21)

เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยก็ยังประสบปัญหาหลายด้านเช่น จากการวิจัยของ ปัทมดา ขวัญมณีกุล (2558 : 129) ที่ได้ศึกษา ทศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ สภาพปัญหาได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ และผู้บริหารเข้าร่วมประชุมกับผู้ปกครองน้อย ครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ อาคารสถานที่คับแคบ มีพื้นที่ใช้สอยจำกัด ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาจำนวนน้อย อีกทั้งยังมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาปฐมวัยมีไม่มากพอ และยังสอดคล้องกับการวิจัยของสิมินตราพร สุรินทร์ (2555 : 5) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่องการถ่ายโอนภารกิจงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว พบว่าจากการศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร เนื่องจากเกิดปัญหาและอุปสรรคที่รัฐบาลกำลังอยู่ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและตัวผู้นำบ่อยครั้ง ทำให้งบประมาณในถ่ายโอนต่าง ๆ ไม่สามารถอนุมัติเห็นชอบได้ทันเวลา ซึ่งพรณนิสา สายหยุด (2558 : 3) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ประสบกับปัญหาด้านสถานที่ ครูผู้สอน และวัสดุที่ใช้ในการเรียนการสอน ผู้ปกครองไม่เห็นถึงความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อการจัดการศึกษา ซึ่งการที่จะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการพัฒนาขึ้น สาเหตุที่กล่าวมาแล้วล้วนเป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองแม่โจ้ ทั้งสิ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการบริหารการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอีกหลายประการ

เทศบาลตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ก็เป็นแห่งหนึ่งที่พบกับปัญหาดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งเทศบาลตำบลสันนาเม็งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้ประสบปัญหาสอดคล้องกับงานวิจัยของทั้งสาม

ท่านดังกล่าวข้างต้น โดยมีการกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนในท้องถิ่นให้มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวัย ได้มีการดำเนินงานจัดการศึกษาให้กับเด็กในชุมชนตามหลักสูตรปฐมวัย เพื่อให้การศึกษาเป็นไปในทางทิศเดียวกัน และถูกต้องตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็งมีความต้องการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่พ.ศ. 2562 - 2564 พบว่าผลการประเมินภายในด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบยังไม่มี ความชัดเจน ผลประเมินอยู่ในระดับพอใช้และจากการสัมภาษณ์ คณะผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง จำนวน 20 คน ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2565 พบข้อมูลสอดคล้องกันว่าการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย มีปัญหาในด้านบุคลากร อำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้บริหารท้องถิ่น ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ประสิทธิภาพของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยบุคลากรทางการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ ไม่ตรงกับสายงานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กขาดเรียนบ่อย ผู้ปกครองย้ายเด็กไปยังสถานศึกษาอื่นทำให้การเรียนยังขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้จำนวนนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็งมีจำนวนลดลง มีสถานศึกษาใกล้เคียงที่จัดการศึกษาเช่นเดียวกันแต่มีความแตกต่าง เช่น มีการสอน 3 ภาษา มีสระว่ายน้ำ มีสนามเด็กเล่นที่กว้างขวางรองรับเด็กได้ในจำนวนมาก (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลราเม็ง, 2565) ซึ่งทุกปัญหาล้วนส่งผลต่อการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยของเทศบาลตำบลสันนาเม็ง

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัจจัย เงื่อนไข ต่าง ๆ ที่ส่งผลการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อหาแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1) ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบลสันนาเม็ง 2 คน ครูผู้สอน 4 คน, ผู้ปกครอง 12 คน, กรรมการสถานศึกษา 6 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน

2) ผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย 2 คน, ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน, ครูผู้สอน 2 คน, กรรมการสถานศึกษา 2 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน

เครื่องมือการวิจัย

1) แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลักษณะของเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งลักษณะและเนื้อหาตลอดจนขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ควรเป็นอย่างไร

2) แบบการสนทนากลุ่ม

แบบคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 8 คนต่อประเด็นคำถาม ในการสนทนากลุ่มซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่มไว้นามาวเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการศึกษาที่วางไว้ โดยการวิเคราะห์ตามกรอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสรุปเหตุการณ์หรือกฎเกณฑ์

ตลอดจนหลักการต่าง ๆ ของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ควรเป็นอย่างไร

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ไม่มีโครงสร้างและข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และส่วนการวิเคราะห์ผลของการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัจจัย เงื่อนไข ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา สัมภาษณ์ สภาพบริบท ปัญหา ปัจจัย เงื่อนไข ที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยขอบข่ายของการบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษา วิเคราะห์สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการเรียนรู้ ก่อนการกำหนดเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน (P) 2) ดำเนินงานตามแผนที่ออกแบบไว้ (D) 3) ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่ปฏิบัติ (C) 4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา (A) และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบจัดการเรียนรู้ (Active Learning) โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในทุกกระบวนการ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรมีการดำเนินโครงการ กิจกรรมดังนี้ คือให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสิ่งแวดล้อมโดยให้ความสำคัญที่เด็กและประสานผู้ปกครอง นำศักยภาพในตัวเด็ก ปรับแนวทางการจัด

ประสบการณ์เรียนรู้แบบเดิม ๆ ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการภายใน ต้องมีการขับเคลื่อนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บุคลากรต้องทำงานเป็นทีม เห็นควรจัดให้มีกิจกรรมตามโครงการ ดังต่อไปนี้ 1) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลความปลอดภัยของตนเอง 2) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ 3) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 4) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้มีทักษะการคิด พื้นฐาน และแสวงหาความรู้ 5) โครงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ตามบริบทสถานศึกษา 6) โครงการอบรมพัฒนาให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 7) กิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยเฉพาะในด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ สรุปความรู้ การแก้ปัญหาด้วยโครงงาน 8) โครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการพัฒนาเด็กสำหรับผู้ปกครอง 9) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” จากสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

อภิปรายผลวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัจจัย เงื่อนไข ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา สังเกต สัมภาษณ์ สภาพบริบท ปัญหา ปัจจัย เงื่อนไข ที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยขอบข่ายของการบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษา วิเคราะห์สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการเรียนรู้ ก่อนการกำหนดเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน (P) 2) ดำเนินงานตามแผนที่ออกแบบไว้ (D) 3) ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่ปฏิบัติ (C) 4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา (A) และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบจัดการเรียนรู้ (Active learning) โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในทุกกระบวนการ สอดคล้องกับสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (พระครูสังฆรักษ์

ไชยรัตน์ ชยรัตน์, 2558 : 322) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต เนื่องจากการเป็นการบริหารที่มีปัจจัยเกื้อหนุนจากผู้เกี่ยวข้องโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม กับทุกภาคส่วนในทุกกระบวนการนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎี P D C A เป็นวงจร กระบวนการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้โดยง่ายและเป็นระบบระเบียบ Deming (อรรถพล เชาว์ประยูร, 2549, หน้า 35 - 36) เป็นนักวิชาการด้านคุณภาพได้เสนอแนวคิด ด้านคุณภาพที่สำคัญเกี่ยวกับวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ดังนี้ วงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ ในบางครั้งเรียกว่า วงล้อเดมมิง (Deming Wheel) หรือ วงจร P D C A (Plan-Do-Check-Act Cycle) ซึ่งบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสนนนาเมือง ซึ่งเป็นองค์กรขนาดเล็กและจากผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงนำกระบวนการของวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) มาใช้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร

อภิปรายผลวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสนนนาเมืองเนื่องมาจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และวิเคราะห์ ปัจจัยในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายแข็งแรง 2) กิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ 3) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 4) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสติปัญญา 5) โครงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน 6) โครงการ อบรมพัฒนาให้ครูมีความเชี่ยวชาญ และ 7) กิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญทั้งนี้ เพราะเทศบาลให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอย่างดีสอดคล้องกับฉันทานันท์ แก้วกิตติวัฒน์ (2560) พบว่า ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอบจ.รบ.1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของครู ด้าน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านภาพลักษณ์ของโรงเรียนด้านการบริการ และด้านวิชาการ นอกจากนี้มีการเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านคุณลักษณะของครู 3) ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 4) ด้านการบริการ 5) ด้านภาพลักษณ์ ของโรงเรียน และ 6) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและสอดคล้องกับประกาศิต กิตติลาภ และ สุนทรี วรรณไพเราะ (2560 : 1002) พบว่า การศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้า

เรียนโรงเรียนอนุบาลกิตติเวศม์ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ปกครองมีการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลกิตติเวศม์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการหาแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสนนนาเมือง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสนนนาเมือง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรมีการดำเนินโครงการ กิจกรรมดังนี้ คือให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้มีความสำคัญที่เด็กและประสานผู้ปกครอง นำศักยภาพในตัวเด็ก ปรับแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบเดิม ๆ ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการภายใน ต้องมีการขับเคลื่อนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บุคลากรต้องทำงานเป็นทีม ด้วย 9 ด้านดังนี้

ภาพที่ 1 กิจกรรมการส่งเสริมเพื่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง

จากแผนภาพทำให้เห็นว่า แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสนนนาเมือง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสนนนาเมือง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ อย่างน้อย 9 ประการได้แก่

- 1) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายแข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลความปลอดภัยของตนเอง
- 2) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์
- 3) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 4) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้
- 5) โครงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้านตามบริบทสถานศึกษา
- 6) โครงการอบรมพัฒนาให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 7) กิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยเฉพาะในด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ สรุปลความรู้ การแก้ปัญหาด้วยโครงงาน
- 8) โครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการพัฒนาเด็กสำหรับผู้ปกครอง
- 9) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จากปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” ทำให้ว่า การบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพเดิมมีสามารถการกำหนดเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ สามารถดำเนินงานตามแผนที่ออกแบบไว้ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่ปฏิบัติ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในทุกกระบวนการ โดยมองกิจกรรมต่าง ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายแข็งแรง กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ 3) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 5) โครงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โครงการอบรมพัฒนาให้ครูมีความเชี่ยวชาญ และกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นเทศบาลตำบลสันนาเม็งหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการ

บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็งมให้มีการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่องโดยกำหนดระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ กำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งการจัดทำโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ และ ควรมีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ส่วนข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายแข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลสุขภาพปลอดภัยของตนเอง จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ และเพิ่มเติมโครงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้านตามบริบทสถานศึกษา นอกจากนี้สำหรับนักวิจัยอื่น ๆ อาจมองถึงเรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา เรื่อง การประเมินและสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอายุแรกเกิดถึง 5 ปี ของผู้ปกครอง ในเขตเทศบาลตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อสมรรถนะครูปฐมวัย

References

- ณัฐนันท์ แก้วกิตติวัฒน์. (2560). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอบจ.รบ.1 (วัดห้วยปลาตุก อนันตกุลอุปถัมภ์) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- นงเนตร ธรรมบวร. (2542). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ปัทมิตา ขวัญมณีกุล. (2558). ทศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารจัดการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ประกาศิต กิตติลาภ และ สุนทรี วรรณไพเราะ. (2560). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลกิตติเวชม์ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา. ในการประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. 995-1005.
- พระครูสังฆรักษ์ไชยรัตน์ ขยรตโน. (2558). การบริหารการศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 4(2). 320-325.

- พรรณนิภา สายหยุด. (2558). *การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. สารนิพนธ์ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลราเม็ง. (2565) *เอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) พ.ศ. 2562 – 2564*. เทศบาลตำบลราเม็ง.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สินิตราพร สุรินทร์. (2555). *การถ่ายโอนภารกิจงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว เชียงใหม่*. สารนิพนธ์ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อรรถพล เชาวน์ประยูร. (2549). *แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาล เอกชนในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.